

Ülkemizdeki Larinks Kanserlerinin Genel Değerlendirilmesi

Dr. B. Dursun DEDEx
Dr. H. Tahsin ÖZDERxx

ÖZET :

Bu çalışma 1973-1981 yılları arasında A.Ü. Tıp Fakültesi Radyasyon Onkolojisi Kürsüsünde tedavi edilen 373 Larinks Kanseri olgusunun histolojik tip, yaş, anatomik bölgesel dağılımı ve uygulanan ışınlama tekniği yönünden, farklı ülkelerde yapılan çalışmalarla karşılaştırılmasını irdelemekte olup, sonuçların bir çok araştırmacının bulgularıyla uyumlu olduğu dikkati çekmiştir.

GİRİŞ:

Türkiye'de görülen larinks kanserlerinin durumu ve anatomik bölgelerdeki dağılımı hakkında geniş materyale dayanan bir çalışma yapmak amacıyla, retrospektif olarak A.Ü. Tıp Fakültesi Radyasyon Onkolojisi Kürsüsünde 1973-1981 yılları arasında tedavi edilen larinks kanserlerinin toplu bir şekilde incelenmesinin faydalı olacağı düşünülmüştür.

Memleketimizde büyük Radyasyon Onkolojisi merkezlerinin nisbeten az oluşu nedeniyle bu kürsüye hemen hemen bütün Anadolu bölgelerinden hastaların geldiği düşünülecek olursa, alınan istatistiki sonuçların bütün Türkiye için bir değerlendirme olduğu kabul edilebilir.

MATERYAL ve METOT:

1973-1981 yılları arasında Radyasyon Onkolojisi Kürsüsünde 373 Larinks Kanserli hasta ışın tedavisi görmüştür. Bunların hepsinde histolojik tipleri incelenmiş olup, alınan sonuçlar Tablo-1'de gösterilmiştir.

Tablo-1: Vakaların Histolojik Tipleri

Yaşı	Epitel Hüc. Car.	Carsinoma İn-situ	Transitional Hüc.li Car.	Total
369	(% 98.8)	2	2	373

x Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyasyon Onkolojisi Yrd. Doçenti.
xx Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyasyon Onkolojisi Arş. Gör

Tablodan da anlaşıldığı gibi vakalarımızın differansiasyon dereceleri çeşitli olan yassı epitel hücreli karsinomlar büyük çoğunluğu (% 98.8) teşkil etmektedir. Carsinoma İn-situ ve transitional hücreli karsinomlar ise ancak bir kaç vakada görülmüştür.

Vakaların cinsiyet yönünden incelenmesi; 357 erkek larinks olguya karşı 16 kadın olgu tesbit edilmiştir. Buna göre Türkiye'de larinks kanserlerine erkeklerde % 95.7, kadınlarında ise % 4.3 oranında rastlanmaktadır.

Olguların yaşa göre dağılımları ise, tablo -II'de gösterilmiştir.

Tablo: II-Vakaların Yaşa Göre Dağılımı

30	30-40	40-50	50-60	60-70	70+	Toplam
2 % 0.6	36 % 9.6	77 % 20.7	125 % 33.3	106 % 28.5	27 % 7.3	373 % 100
Yaş ortalaması : 54.2						

Bu tabloya göre memleketimizde larinks kanserlerinin büyük bir çoğunluğu (ortalama 2/3'ü), 50-60 yaşları arasında görülmektedir.

İncelemeye alınan vakaların büyük bir çoğunluğunda devamlı klinik kontrollerle, primer lezyonun yeri ve yayılma durumu kesin olarak tesbit edilmiştir ve tablo-III'de görülen veriler elde edilmiştir.

Tablo: III - Larinks Kanserlerinin Bölgesel Dağılımı

Supraglottik	Glottik	Subglottik	Epilarengel	Toplam
131 % 46.3	94 % 33.2	8 % 2.8	50 % 17.7	283 % 100

Ancak bu arada sözü edilen bölgelerin hudutlarını bir kez daha tanımlamakta yararlı olacaktır.

Supraglottik Tümörler: yapılan çalışmada larinks ventrikülü, ventriküler bantlar, epiglot ve infrahyoid bölgede lokalize edilen tümörler supraglottik olarak kabul edilmiştir. Bu lokalizasyondaki tümörler vakalarımızın % 46.3'ünü teşkil etmektedir.

Glottik Tümörler: Bunlar bir veya her iki vokal banda yerleşen tümörlerdir. Vakaların % 33.2'si eder.

Subglottik Tümörler: Bunlar vokal bandların alt yüzleri ile krikoid kıkırdak hizası arasında kalan bölgede lokalize olan tümörlerdir. Oldukça nadir olan bu tip tümörler serimizdeki vakaların % 2.8'ini teşkil ederler.

Epilarengeal Tümörler: Bunlar epiglot çevresinde, suprahoid bölgede, ari-tenoidler ve ariepiglottik plikalar çevresinde, piriform çukurlarda bulunan tümörlerdir. Vaka serimizde bu lokalizasyona % 17.7 oranında rastlanmıştır.

Uygulanan Işınlama:

Serimizdeki 373 vakanın pek az bir kısmı olan 31 tanesinde konvansiyonel röntgen ışınları, büyük bir çoğunluğu olan 342 tanesinde cobalt gama ışınları kullanılmıştır. Röntgen ışınları tedavisinde 250 Kv, 15 mA şartlarında 1.7 ile 4.0 mm Cu HVL enerjisinde ışınlarla çalışılmış ve 1 mm Cu ile Thoreus III arası filtreler kullanılmıştır. Gama tedavisinde ise 2000 ve 4000 Curi'elik üniterlerden yararlanılmıştır.

Röntgen ışınlarıyla total 4000 Rad doza ancak çıkılabilmıştır, bu arada Thoreus filtreleri kullanılan 3 vakada önemli deri komplikasyonları olmaksızın 5000-6000 cGy arası ışınlama yapılabilmıştır.

Gama ışını genellikle koruyucu post-operatif ışınlamalarda 6000 cGy, primer küratif ışınlamalarda ise 6500 cGy verilmesine çalışılmıştır.

TARTIŞMA:

Serideki vakaların incelenmesinde, memleketimizde rastlanan larinks kanserlerine ait bazı özelliklerin ortaya çıktığı görülmektedir. Çeşitli araştırmacıların yaptıkları bildirilerle olan bu farklılıklar şu şekilde özetlemek ve açıklamak mümkündür.

Yaş: Vakaların yaş ortalaması 54.2 dir. Çoğunluğu % 33.3 ile 50-60 yaşları arası teşkil etmektedir. Buna karşın İngiltere'den Lederman kendi serisinde yaş ortalamasını 61.5, Danimarka'dan Jorgensen 60.1 olarak bildirmiştir (1,2). Her ne kadar memleketimizde insan ömrü bu ülkelere oranla farklı olabilirse de ortalama değer olarak bu fark genede dikkati çekmektedir.

Cins: Bizim vakalarımızın 16'sı (% 4.2'si) kadındır. Buna mukabil bu oranı Lederman İngiltere'de % 10, Murphy Amerika'da % 5, Buschke Amerika'da % 10, Jorgensen Danimarka'da % 9 olarak bildirmektedir (1,2,3,4). Bu durumda bizde larinks kanserlerinin kadınlarda diğer ülkelere oranla az olduğu sonucu çıkmaktadır. Literatürde rastlanılan ve bu sonucu destekleyen tek yayın Martens ve arkadaşlarının çalışmalarıdır. Bu yazarların kendi serilerinde larinks kanserlerine kadınlarda % 2 oranında rastladıklarını bildirmişlerdir (5).

Histoloji: Serimizde yapılan histopatolojik incelemelerden alınan sonuçlara göre yassı epitel hüç. karsinoma % 98.8 oranında rastlanılmıştır. Buna mukabil

ancak 2 vakada carsinoma İn-situ ve 2 vakada transitional hücreli karsinoma tesbit edilmiştir. Bu sonuçlar diğer ülkelerdeki araştırmacıların elde ettiklerini genel olarak destekliyorsa da carsinoma İn-situ kabul edilen vaka sayısındaki değişiklik dikkati çekmektedir. İngiltere'den Lederman 33 yıllık bir süre içerisinde topladığı 2035 larinks kanserinde 97 carsinoma İn-situ (% 4.76) bulmuştur. Yugoslavya'da Popovitch ve arkadaşları serilerinde bu histolojik sonucu % 7.45 oranında bulmuşlardır (6). Bu oran bizim serimizde % 0.6 dır. Ancak, aradaki bu büyük fark bir dereceye kadar açıklanabilir. Kürsüye çok geniş ve çok çeşitli sahalardan hasta gelmektedir ve bu nedenle kürsü ile kurumlar arasında her zaman yeterli bir ilişki kurulamamaktadır. Carcinoma İn-situ teşhisinde çok önemli olan klinik histopatolojik çalışma beraberliği bu nedenle bir çok vakada sağlanamamaktadır. Buna ayrıca memleketimizdeki büyük halk çoğunluğunun kanser konusunda tam uyarılmamış olduğu ve hastaların ekseriya lezyon ilerlemiş olduktan sonra başvurmaları eklenirse aradaki fark sanırım açıklanabilir.

Anatomik Bölgesel Dağılım: Serimizdeki lezyonların larinks bölgesindeki dağılımları diğer ülke araştırmacılarının bildirdikleri durumlardan çok az bir fark göstermektedir. Bizim vakalarımızda dağılım supraglottik % 46.3, glottik % 33.2, epilarengeal % 17.7 ve subglottik % 2.8 olarak tesbit edilmiştir. Buna mukabil Lederman 'ın geniş istatistiğinde glottik lokalizasyon % 59.6 ile en başta gelmekte bunu % 18.0 ile supraglottik, % 14.4 ile epilarengeal ve % 8.0 ile subglottik lokalizasyon takip etmektedir. Wang ve Schulz'un yayınladıkları seride glottik lokalizasyon % 51, supraglottik % 22.8, epilarengeal % 20.7, subglottik % 4.8 oranında bildirilmiştir (7). Bizim serimizde glottik tutulum oranının diğer serilere göre daha az, supraglottik tutulumun daha fazla görülmesi bizdeki hastaların daha geç başvuruları veya geç teşhis konması sonucu, bir ileri evre ile izah edilebilir.

SONUÇ:

Memleketimizde larinks kanseri daha çok erkeklerde (% 95.7) ve orta yaş üstünde (yaş ortalaması 54.2) görülmektedir. Tümör lokalizasyonu, tedavi için başvurduğu anda daha çok supraglottik olup bunu sırasıyla glottik ve epilarengeal lokalizasyonlar takip etmektedir. Histolojik olarak yassı epitel hücreli karsinom (% 98,8) büyük çoğunlukta görülmektedir. Ancak, (% 1.2) gibi bir oranda Carcinoma in-situ ve transitional hücreli kansere rastlanmıştır.

Tedavi yönünden Cobalt (gama) ışınlarının bu tedavideki mutlak üstünlüğü tartışmasız kabul edilebilir. Bilhassa total boyun ışınlamalarında aşırı reaksiyonları olmaksızın yeterli doz miktarına çıkabilmek ancak gama ışınları ile mümkündür.

SUMMARY:

REVIEW OF LARYNX CANCERS IN TURKEY (in our country)

In this study which was performed on 373 patients with larynx carcinoma treated in Ankara University Medical Faculty Oncology Department between the years 1973-1981, We, examined the patients in view of histological type, age, anatomical distribution and the technique of radiation applied comparing the results with those which were obtained in different countries, they seemed to be significantly in accordance with the results of many researchers.

LİTERATÜR

- 1- Lederman, M. Cancer of the Larynx Brit. J. Rad. August 1971 Vol 44 Nr. 524 Pp 569-589
- 2- Odar İ.V. Anatomi ders kitabı A.Ü. Tıp Fak. Yayını Cilt II 4. Baskı 1967 Pp 230-251
- 3- Murpy, W.T. Radiation Therapy W.B. Saunders Company 2. Company 2. Edition Philadelphia 1967 Pp. 257-272
- 4- Fletcher, G.H. Textbook of Radiotherapy Lea Febiger Philadelphia 1966
- 5- Feder, B.H. Schaefflein, J.W., Stei, J.J. Early Carcinoma of the Vocal Cords Am. J. Roentgen. February 1970 VCol 108 Nr. 2 Pp. 269-277
- 6- Fletcher, G.H. Jesse, R.H. Lindberg, R.D., Koons, C.R. The Place of Radiotherapy in the Management of the Squamous Cell Carcinoma of the Supraglottic Larynx. Am. J. Roentgen. January 1970 Vol 108, Nr. 1 Pp-19-26
- 7- Buschke, F., Cantril, S.T. Parker, H.M. Supervoltage Roentgentherapy Charles C. Thomas Publisher Springfield USA 1950
- 8- Hibbs, G.G., Hendrickson, F.R. Telecobalt Therapy of Early Malignant Tumors of Vocal Cords Radiology March 1966 Vol 86 Nr. Pp 447-449
- 9- Jorgensen, K. and Sell, A. Carcinoma of the Larynx Acta Radiol. (Therapy) April 1971 Vol. 10 Fasc. 2 Pp. 161-173
- 10- Fletcher G.H. and Rubin, K. Dose-Time Relationship in Squamous-Cell Carcinoma of the Larynx Radiology Vol. 82 June 1964 Pp. 1032- 1042
- 11- Popovitch, V., Podvinec, S., Nesitch, D., Lazarevitch, D. Resultats éloignes du Traitement du Cancer du Larynx par Roentgentherapie. J. de Radiol. et d'Electrologie Tome 48 48 (1967) Nr. 3-4 Pp. 183,186.